

- розробити і запровадити дійові економічні важелі заохочення підприємств самостійно вирішувати власні екологічні проблеми;

- розробити та запровадити міри щодо покращення фінансового забезпечення заходів у сфері поводження з відходами.

В Україні існує величезна кількість звалищ твердих побутових відходів. Зазвичай вживаються заходи по збиранню та переробці твердих відходів як вторинної сировини, але їх недостатньо. Звалища негативно впливають на підземні води, у тому числі й питні, створюють загрозу навколишньому середовищу, здоров'ю громадян тощо.

Отже, назріла об'єктивна необхідність виявлення і вивчення, а також правового забезпечення і регулювання того чи іншого просторового розміщення відходів виробництва і споживання на земельній поверхні, їх наслідків як для цілей комплексного використання відходів у сировинному комплексі України, так і щодо зменшення навантаження на довкілля.

Гордєєв С.В.

*Аспірант кафедри екологічного права
Національного університету «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»*

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ОРЕНДИ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ

Договірна форма використання природних об'єктів в сучасних умовах набуває все більшого значення. Договір, як підстава виникнення права спеціального користування природними ресурсами, є більш ефективним в порівнянні з адміністративним актом з точки зору забезпечення раціонального природокористування та охорони навколишнього природного середовища. В теперішній час договірне регулювання у сфері природокористування продовжує свій розвиток, що підтверджується відповідними змінами в екологічному законодавстві.

Оренда водних об'єктів є різновидом права спеціального водокористування. Зазначені відносини регулюються виключно ст. 51 Водного кодексу України (далі ВК України) [1]. Проте у зв'язку з прийняттям Закону України «Про аквакультуру» [2], який набирає чинності з 1 липня 2013 року, передбачено зміни до низки нормативно-правових актів. Так ст. 51 ВК України буде викладена у новій редакції.

Аналіз змісту водного законодавства надає можливість зробити певні висновки. По-перше, нова редакція передбачає більш широкий перелік цілей для яких водні об'єкти передаються у користування на умовах оренди. Діюче законодавство вказує тільки чотири цілі використання водних об'єктів на умовах оренди. Нова редакція ст. 51 ВК України закріплює наступні цілі: рибогосподарські потреби; культурно-оздоровчі; лікувальні; рекреаційні; спортивні і туристичні; для проведення науково-дослідних робіт.

Нові зміни до законодавства не передбачають можливість надання у користування на умовах оренди річок, які належать до водних об'єктів місцевого значення відповідно до затвердженого Переліку річок та водойм, що віднесені до водних об'єктів місцевого значення [4]. Слід погодитися, що використання на умовах оренди річок місцевого значення є проблематичним.

Також нововведенням є положення про те, що не підлягають передачі у користування на умовах оренди для рибогосподарських потреб водні об'єкти, які: використовуються для питних потреб; розташовані в межах територій та об'єктів, що перебувають під охороною відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України». Таке обмеження є обґрунтованим.

По-третє, нова редакція ст. 51 ВК забезпечує права громадян на загальне водокористування, встановлюючи що водні об'єкти надаються в користування на умовах оренди без обмеження права загального водокористування, крім випадків, визначених законом. Орендарі водного об'єкта зобов'язані передбачити місця для безоплатного

забезпечення права громадян на загальне водокористування (купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство тощо). А у межах населених пунктів забороняється обмеження будь-яких видів загального водокористування, крім випадків, визначених законом. На практиці дуже велика кількість спорів та конфліктів виникає між орендарями та громадянами щодо можливості здійснення загального водокористування. Тому вказана норма законодавства буде виступати гарантією захисту загального водокористування громадян.

Водні об'єкти будуть надаватися у користування за договором оренди земель водного фонду на земельних торгах у комплексі із земельною ділянкою. Згідно ВК України Типова форма договору оренди водних об'єктів затверджується Кабінетом Міністрів України. У зв'язку з чим Урядом України запропоновано проект постанови яким передбачалося доповнити пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2004 р. № 220 «Про затвердження Типового договору оренди землі» новим абзацом, яким затверджується Типовий договір оренди землі з розташованим на ній водним об'єктом або рибогосподарською технологічною водоймою. Але Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва рішенням від 15 січня 2013 року № 33 відмовила в погодженні проекту цієї постанови, так як Держпідприємство не вбачає правових підстав для затвердження окремого Типового договору оренди землі з розташованим на ній водним об'єктом [3].

Таким чином нові зміни в законодавстві України з 01.07.2013 року розширюють перелік цілей використання водних об'єктів на умовах оренди, іншим чином визначають водні об'єкти які можуть бути об'єктом оренди, встановлюють особливий порядок надання у користування таких об'єктів, захищають та гарантують право загального водокористування громадян на орендованих об'єктах, а також регулюють питання щодо оренди частини водного об'єкту для цілей аквакультури. Проте є недоліки, оскільки не розроблено і не затверджено Типову форму договору оренди водного об'єкту, не врегульовано процедуру проведення земельних торгів, не визначено розмір орендної плати за водний об'єкт. Вказані недоліки призведуть до труднощів під час укладення відповідних договорів та отримання водних об'єктів у користування на умовах оренди. Проте в будь-якому разі прийняття зазначених змін до ВК України визначає новий етап розвитку правового регулювання відносин спеціального водокористування на умовах оренди.

Список використаних джерел:

1. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.
2. Про аквакультуру: Закон України від 18.09.2012 № 5293-VI// Офіц. вісник України. – 2012. – № 79. – Ст. 3193.
3. Про відмову в погодженні проекту регуляторного акта: рішення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємства від 15 січня 2013 року № 33[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-vidmovu-v-pogodzhenni-proektu-reguljatornogo-akta-doc131310.html>
4. Про затвердження Переліку річок та водойм, що віднесені до водних об'єктів місцевого значення: наказ Держводгоспу України від 03.06.1997 № 41// Офіц. вісн. України. – 1998. – № 2. – Ст. 60.

Кондратьєва К.А.

*аспірантка кафедри екологічного права юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ ВІД ЗАБРУДНЕННЯ ПЕСТИЦИДАМИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

У Національній доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні у